

RATIONSFGRÆSNING MED KVIER

Planlægning og håndtering

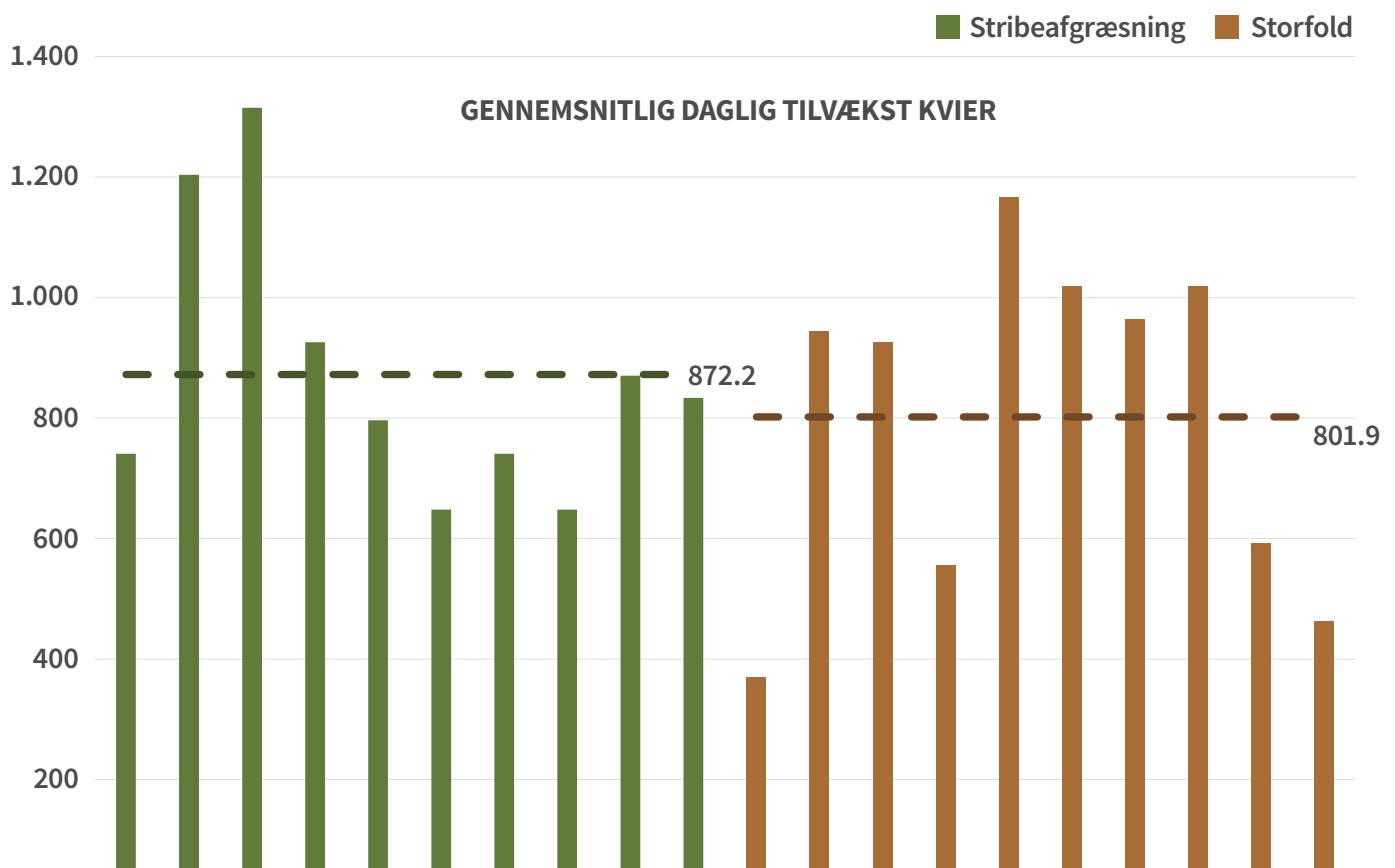
RATIONSADFGRÆSNING MED KVIER

Forsøg med rationsafgræsning med jerseykvier i efteråret 2016 har bekræftet, at kvierne kan optage mere græs og opnå højere tilvækst ved rationsafgræsning end ved traditionel afgræsning i storfold. Kvierne tog mere på og havde bedre huld ved indbinding. Dette faktaark gør rede for resultaterne og anviser, hvordan man i praksis kan gribe rationsafgræsning an.

Foto: Mads Ebdrup Mortensen

Kvier i forsøg med rationsafgræsning hos mælkeproducent Mikkel Juhl Nielsen. Ved indbinding d. 2./11. havde taget mere på i vægt i løbet af efteråret end det hold kvier, som havde afgræsset i storfold.

Figuren viser de to hold kviers gennemsnitlige daglige tilvækst (dtv) fra den 16. september til den 2. november 2016. Stribeafgræsningen ses at give, hvad der svarer til knap 10 procent gennemsnitlig dtv svarende til 3,8 kg mere (47,1 kg mod 43,3 kg) vækst over perioden.

FORSØGET

Tyve kvier i alderen et til to år blev lukket på græs d. 16./9. hos mælkeproducent Mikkel Juhl Nielsen, Karensminde I/S, som var vært for forsøget. Ti af kvierne fik adgang til en ny stribe græs hver anden dag på halvdelen af marken, mens ti kvier afgræssede i storfold på den anden halvdel som kontrolgruppe. Begge grupper kom på stald d. 2./11.

Det græs, begge hold kvier blev præsenteret for, var bedre end det, kvier typisk får, når de får lov at græsse på markerne efter malkekøerne. Marken havde fået lov at ligge fem uger uden afgræsning, før kvierne blev lukket ud på den.

KVIERNES TILVÆKST OG HULD

Rationsafgræsningen fungerede godt og gav en god tilvækst i efteråret 2016. Kvierne blev vejjet og huldvurderet, før de kom på græs d. 16./9. og igen ved indbinding halvanden måned senere d. 2./11.

De to hold kviers huld var nogenlunde lige god ved indbinding (3,5), men da kvierne med stribeafgræsning havde et dårligere huld i udgangspunktet (gennemsnitligt 3,075 mod 3,25 for kvierne i storfold), forbedrede kvierne med stribeafgræsning deres huld mest i løbet af efteråret.

Det kunne også ses på vægten, hvor kvierne med stribeafgræsning havde knap 10 % bedre tilvækst i gennemsnit pr. dag end kvierne, der afgræssede i storfold.

- Den væsentligste grund til den bedre tilvækst ved rationsgræsning er formodentlig, at kvierne hele tiden får friskt græs på alle vækststadier, og at de græsser det hele, mens kvier i storfold tager det fine først og først derefter det mere grove, mener Mikkel Juhl Nielsen.

- Kvierne så godt ud og trivedes. Det at de får frisk græs hver anden dag, gør dem mere interesserede. De lærer meget hurtigt, at der er nyt græs, når man kommer, de blev lidt mere omgængelige.

PRAKTISK HÅNDTERING AF RATIONSAFGRÆSNING

- At flytte hegnene hver fjerde dag er ikke så slemt, det har taget ca. en halv time hver gang, fortæller Mikkel Juhl Nielsen.

Forberedelserne før kvierne kan lukkes ud på en mark til stribeafgræsning er mere omfattende. Der skal laves en plan for afgræsningen, og det skal vurderes, hvor stort et areal, der skal til, for at producere tilstrækkeligt med foder til kvierne i den forventede udbindingsperiode.

Foto: Mads Ebdrup Mortensen

Ved stribeafgræsning er det vigtigt at bruge arbejdsvenligt mobilt trådhegn, så arbejdsindsatsen forbundet med den jævnlige flytningen af hegnet bliver overkommelig.

Det er vigtigt at stille systemet godt an fra start, så det bliver nemt at håndtere, herunder at vælge et egnet areal, så man kan gøre det så let for sig selv som muligt.

- Vælg en mark, der egner sig til stribeafgræsning, den må gerne være lidt lang, siger Mikkel Juhl Nielsen.

Arealet skal holde hele perioden, kvierne skal være på græs. Med en automatisk hegnåbner behøver man ikke at flytte hegn hver dag, men kan nøjes med at gøre det hver fjerde dag eller sjældnere.

Foto: Mads Ebdrup Mortensen

Man kan godt stille hegnsåbneren til at åbne flere gange, så man skal ud og flytte hegnet manuelt sjældnere. Men da man jo alligevel skal se til kvierne regelmæssigt, er der måske ikke grund til det. Ud over at flytte hegnet manuelt hver fjerde dag, har stribeaufgræsningen ikke krævet ekstra arbejde eller særlige ændringer i det daglige på Karensminde I/S, da man jo uanset afgræsningsmetode skal føre tilsyn med kvierne.

Det er især den indledende planlægning, hegning og organisering af marken, samt det, at kvierne skal prioriteres på niveau med malkekøerne i planlægningen, der kræver lidt mere tid og arbejde. Man skal også lige indarbejde nogle nye rutiner. For eksempel skal man planlægge flytninger op til weekender og hvis man skal hjemmefra nogle dage.

Foto: Mads Ebdrup Mortensen

En kokasse, der er fast, viser, at græsset bliver godt fordøjet og omsat.

TJEKLISTE

- Få udarbejdet en afgræsningsplan, som sikrer kviernes energiforsyning i græsningsperioden om efteråret, typisk fra september og til starten af november.
- Det nødvendige areal og den forventede produktion af græs skal vurderes, så man har græs til hele perioden.
- Lad marken få hvile, efter køerne har græsset, og inden kvierne skal lukkes på marken (gerne mindst 6 uger) VIGTIGT!
- Vælg et areal, der egner sig til stribeaufgræsning. Marken må gerne være rektangulær, og længere end den er bred.
- Luk kvierne ind på græsset, når det har en god højde, og giv dem adgang til en ny stribe græs hver eller hver anden dag.
- Brug arbejdsvenligt mobilt trådhegn og lav en plan for, hvordan arbejdsforbruget til flytning af hegn kan minimeres, f.eks. ved brug af automatisk hegnsåbner.
- Selv om hegnet ikke skal flyttes dagligt, skal man føre dagligt tilsyn med kvierne.
- Hold øje med at kvierne trives. Deres kokasser (fast) og bagparti (rent) giver en indikation på om de trives med det græs, de har til rådighed.

Rationsafgræsning med kvier

Faktaarket er udarbejdet af projektet Rationsafgræsning med kvier i efteråret, som er gennemført af Økologisk Landsforening med støtte fra Mælkeafgiftsfonden.

For mere information, kontakt:

Iben Alber Christiansen,
Projektleder
Økologisk Landsforening
T: 61 97 49 09
M: ic@okologi.dk

Mads Ebdrup Mortensen,
Kvægrådgiver
ØkologiRådgivning Danmark
T: 61 97 49 12
M: mem@oerd.dk

Foto: Mads Ebdrup Mortensen

Højden på græsset var mindst 10 cm, når kvierne blev lukket ind til en ny stribe græs. Kvierne tildeles nyt græs hver eller hver anden dag.